

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาในเชิงทางมานุษยวิทยาเป็นหลัก จึงทำให้ เพื่อทำการเก็บข้อมูลในรูปแบบของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จึงทำให้จะต้องมีการวางแผนในการเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงมีรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษา ดังต่อไปนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน : ศึกษากรณีของบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด" โดยผู้วิจัยได้ใช้การศึกษา 2 วิธี คือ

1. การศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีผู้ศึกษาและรวบรวมแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร ตั้งแต่เดือน มีนาคม - กรกฎาคม พ.ศ.2543

2. การศึกษาภาคสนาม โดยการวิจัยทางมานุษยวิทยา (Anthropological Fieldwork) เป็นหลัก โดยใช้เทคนิคการวิจัยดังต่อไปนี้

- 2.1 การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยการสังเกตการณ์และสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าว ในกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2543 ถึง เดือน ธันวาคม 2543 เป็นเวลา 5 เดือน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ สำหรับการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมนี้ผู้วิจัยใช้เวลาทำการวิจัยในระหว่างการปฏิบัติงาน

2.2 การสำรวจลักษณะทางกายภาพ ของกองบัญชาการตำรวจปราบปราม ยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ส่วน ประกอบของสิ่งปลูกสร้าง และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ในกองบัญชา การตำรวจปราบปรามยาเสพติด

2.3 การสำรวจประชากรทั่วไป โดยเก็บข้อมูลจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้น ประทวน ในหน่วยงานโดยเน้นข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ อายุ ประวัติส่วนตัว ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยว ข้อง

2.4 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth Interview) เมื่อผู้วิจัยผ่านขั้นตอน การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมแล้ว ในขั้นตอนต่อไปคือ การเลือกผู้ให้ข่าวสำคัญ ซึ่งเลือกจากเจ้า หน่าที่ตำรวจชั้นประทวนจำนวน 20 นาย วิธีการเลือกผู้ให้ข่าวสำคัญผู้วิจัยเลือกจากเกณฑ์ ในการเลือกดังต่อไปนี้

- ความแตกต่างในด้านประสบการณ์
- ความแตกต่างในด้านอายุ
- ความแตกต่างในด้านชั้นยศ
- ความแตกต่างในด้านอายุการทำงานด้านการปราบปรามยาเสพติด

การเก็บข้อมูล

สำหรับการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อสอบถามผู้ให้ข่าวสำคัญอย่างละเอียด และลึกในเฉพาะหัวข้อที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเที่ยงและเชื่อถือได้ สำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม 2544 – มกราคม 2545 โดยผู้วิจัย ได้แบ่งช่วงเวลาของการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญออกเป็น 4 ช่วง ดังนี้

1. มกราคม – มีนาคม 2544 เก็บประวัติชีวิต เป็นการเก็บประวัติชีวิตของผู้ให้ข่าวคน สำคัญอย่างละเอียดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ให้ข่าวด้วย เช่น ทักษะ

คติของเขาในด้านการปราบปรามยาเสพติด ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติด โลกทัศน์ต่อปัญหายาเสพติด และใช้เทคนิคการสังเกตอย่างมีระบบ โดยใช้กฎเกณฑ์ที่บอกว่า จะสังเกตอย่างไร ซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านี้จะบอกเราว่าจะมองหาใคร อย่างไร เมื่อไร ที่ไหน และมองหาอะไร การสังเกตอย่างมีระบบช่วยในการตรวจสอบความเที่ยงตรงในข้อมูลของผู้ให้ข่าวได้เป็นอย่างดี

2. มีนาคม – สิงหาคม 2544 เก็บข้อมูลในหัวข้อเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงานด้านการปราบปรามยาเสพติด การฝึกอบรม และโอกาสและความก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ให้ข่าวแต่ละคน ในช่วงเวลาดังกล่าวผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเปิด (Open end interview) โดยการตั้งคำถามทั่วไป และปล่อยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนพูดได้อย่างยาว ๆ เป็นกันเอง และตามที่คุณให้ข่าวสนใจตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข่าวแสดงความคิดเห็น โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวแต่ละคนโดยเฉลี่ย คนละ 1 เดือน และสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญเดือนละประมาณ 3 - 4 คน

3. กันยายน – ธันวาคม 2544 เก็บข้อมูลในหัวข้อความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนต่าง ๆ จากภาครัฐ การให้ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติดของประชาชน รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข่าวสำคัญ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มสถานการณ์การปราบปรามยาเสพติด โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเปิด

4. มกราคม – มีนาคม 2545 การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลการวิจัย

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน : ศึกษากรณีกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด” ผู้วิจัยจะใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการวิจัยภาคสนามทาง

มานุษยวิทยากับแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ รวมตลอดถึงการตรวจสอบข้อมูล จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการปราบปราม ยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน โดยอธิบายจากทฤษฎีแรงจูงใจที่นับว่าเป็นปัจจัย สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการปราบปรามยาเสพติด

2. ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการภายในองค์กร อาทิ สายการบังคับบัญชา ภาวะผู้นำ โดยอธิบายจากทฤษฎีการจัดการตนเองและประชาธิปไตยของอเมริกัน และ ทฤษฎีภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นปัจจัยภายในองค์กร ที่สนับสนุนต่อความสำเร็จในการปราบ ปรามยาเสพติด

3. ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงานและการฝึกอบรมที่เกี่ยว กับการปราบปรามยาเสพติด โดยอธิบายจากแนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงาน และการฝึกอบรม ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่เกิดประสบการณ์และ ความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้น ประทวน

4. ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ซึ่งถือเป็นปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีผลต่อความ สำเร็จในการปราบปรามยาเสพติด

นอกจากแนวการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ดังนี้ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติข้อมูลที่ได้เป็น ข้อมูลในเชิงเอกสาร อาทิ นโยบายการปราบปรามของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด อาทิ โครงสร้างสายการบังคับ บัญชา ประวัติความเป็นมา อำนาจหน้าที่ นโยบายและมาตรการในการปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยเน้นข้อมูลด้านนโยบาย

การป้องกันและการปราบปรามยาเสพติดและการประสานงานระหว่างนโยบายด้านการป้องกัน และด้านการปราบปรามยาเสพติดกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาชน และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ข้อมูลที่ได้เป็นสิ่งสำคัญเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของการพรรณนาความพร้อมยกตัวอย่างประกอบ เพื่อที่จะบรรยายและอธิบายข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตลอดจนการแปรความหมายตามเนื้อหาสาระจากการที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล ตามเทคนิคจากการจัดบันทึกและการสัมภาษณ์บุคคลอย่างใกล้ชิด

การพิสูจน์สมมติฐาน

ในการพิสูจน์สมมติฐาน การยอมรับสมมติฐานจะมีเปอร์เซ็นต์ตั้งแต่ 51 ขึ้นไป ส่วนการปฏิเสธสมมติฐานจะมีเปอร์เซ็นต์ต่ำกว่า 50 ลงมา